

[Time: Three Hours]

[Total 100 Marks]

Please check you have got the right question paper.

N. B. (1) All questions are compulsory.

(2) Figure to the right indicates full marks.

1. Answer the following (not more than two sentences) (20)

- a. When two persons are said to be related to each other by full blood?
- b. State two grounds of void marriage under Hindu marriage Act, 1955.
- c. Define 'Guardian' under Hindu Minority and Guardianship Act.
- d. What is the effect of reunion?
- e. Define 'intestate' under Hindu Succession Act.
- f. Who is the natural guardian of an adopted son under Hindu Minority Guardianship Act?
- g. What is obstructed heritage?
- h. What is the punishment for male adult marrying a child under Prohibition of Child Marriage Act?
- i. What is the punishment for glorification of Sati?
- j. What is the presumption in case of simultaneous death under Hindu Succession Act?

2. Write short notes on (any four). (20)

- a. Children of void and voidable marriages
- b. Disqualifications of an heir under Hindu Succession Act
- c. Maintenance of widowed daughter-in-law under Hindu Adoption and Maintenance Act
- d. Judicial Separation
- e. Persons capable of giving a son or daughter in adoption
- f. Uniform Civil Code

3. Answer the following giving reasons (any two) (12)

- a. **A**, a Hindu female married to **B** and they have a daughter **C**. **A** wants to take a son in adoption.
 - i. Who is capable of being taken in adoption under Hindu Adoption and maintenance Act?
 - ii. Can **A** adopt a son?

- b. How will property of **P**, a Hindu male devolve in case he died intestate?
 - i. If **P** died leaving behind three sons **A**, **B**, and **C**. **C** had converted to Islam during life time of his father **P**.
 - ii. If **P** died leaving behind two sons **A**, **B** and three grandsons **CS**, **CS¹** **CS²** of a predeceased son **C**. **C** had converted to Islam during life time of his father **P**. All the three sons were born to **C** after his conversion.
- c. **A**, a Hindu male, who was already married to his maternal uncle's daughter **B**, married to another female **C** during lifetime of **B**.
 - i. What is the status of marriage between **A** and **B**?
 - ii. Whether marriage of **A** with **C** is valid?

4. Answer the following (any four)

(48)

- a. Discuss various grounds of divorce under Hindu Marriage Act.
- b. Discuss the law relating to maintenance of a wife under Hindu Adoption and Maintenance Act.
- c. Define guardian and discuss different types of guardians under Hindu Minority and Guardianship Act?
- d. What is the concept of 'Family Court'? Discuss the jurisdiction of family court.
- e. Explain the position of Karta of a Hindu joint family and his powers.
- f. Discuss the bars to matrimonial relief under Hindu Marriage Act.

(मराठी रूपांतरण)

(वेळ : ३ तास)

(एकुण गुण : १००)

कृपया तपासून पाहा की तुम्हाला योग्य तो पेपर मिळाला आहे का?

सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

(२) उजव्या बाजूस लिहिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (दोन वाक्यापेक्षा जास्त नाही) (२०)

- (अ) दोन व्यक्ती एकमेकांशी सख्या/सापत्न नात्याने संबंधित आहे असे कधी म्हणू शकतो?
- (ब) कुठल्या दोन कारणास्तव हिंदू विवाह कायदा, १९५५ अंतर्गत विवाह निरर्थक ठरतो.
- (क) हिंदू अज्ञान आणि पालकत्व कायदा अंतर्गत 'पालक' ची व्याख्या सांगा
- (ड) पुर्नमिलनाचे परिणाम काय?
- (इ) हिंदू उत्तराधिकार कायदा, १९५६ च्या अंतर्गत 'अकृत इच्छापत्र व्यक्ती' ची व्याख्या सांगा.
- (फ) हिंदू अज्ञान आणि पालकत्व कायदा अंतर्गत दत्तक घेतलेल्या मुलाचे नैसर्गिक पालक' कोण?
- (ग) अडथळा आलेला वारसाधिकार म्हणजे काय?
- (ह) बालविवाह प्रतिबंध कायदा च्या अंतर्गत प्रौढ पुरुषाने बालकाशी विवाह केल्यास होणारी शिक्षा कोणती?
- (स) सती प्रथेचे गौरवीकरण व उदात्तीकरण केल्यास होणारी शिक्षा कोणती ?
- (द) हिंदू उत्तराधिकार कायदा च्या अंतर्गत एकाचवेळी मृत्यु पावल्याचे गृहीतक म्हणजे काय?

२. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणतेही चार) (२०)

- (अ) निरर्थक आणि रद्दबातल करण्याजोग्या विवाहातुन झालेली संतती
- (ब) हिंदू उत्तराधिकार कायदा अंतर्गत वारसाची अपात्रता
- (क) हिंदू दत्तक आणि निर्वाह कायदा अंतर्गत विधवा सुनेची देखभाल
- (ड) न्यायिक फारकत
- (इ) मुलगा किंवा मुलगी दत्तक देण्यास पात्र व्यक्ती
- (फ) एकसमान नागरी संहिता

३. खालील उदाहरणांची कारणांसह उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

(१२)

(अ) 'अ' हा हिंदु स्त्रीने 'ब' शी विवाह केला आणि त्यांना 'क' या नावाची मुलगी आहे. 'अ' ला एक मुलगा दत्तक घ्यायचा आहे.

(१) हिंदु अज्ञान आणि पालकत्व कायदा अंतर्गत दत्तक म्हणुन जाण्यास कोण पात्र आहे ?

(२) 'अ' मुलगा दत्तक घेऊ शकते का?

(ब) 'प' या हिंदु पुरुषाची जो इच्छापत्र न करता मृत पावल्यास त्याच्या मालमत्तेचे त्याच्या वारसांना कशाप्रकारे सुपुर्दीकरण होईल ?

(१) 'प' निधन पावला व त्याच्या पश्चात त्याची 'अ', 'ब' आणि 'क' ही तीन मुले आहेत. 'क' ने त्याच्या वडिलांच्या हयातीत म्हणजेच 'प' च्या जीवनकालावधीत इस्लाम धर्मात धर्मांतरण केले.

(२) 'प' निधन पावला व त्याच्या पश्चात 'अ', 'ब' ही दोन मुले आणि तीन नातवंडे सीएस, सीएस-१ व सीएस-२ म्हणजेच पुर्वमृत मुलगा 'क' ची मुले. 'क' ने त्याच्या वडिलांच्या हयातीत म्हणजेच 'प' च्या जीवनकालावधीत इस्लाम धर्मात धर्मांतरण केले हाते व त्याची तीन्ही अपत्ये त्याला धर्मांतरणानंतर झाली होती.

(क) 'अ' या हिंदु पुरुषाने आधीच मामाच्या मुलीशी 'ब' शी लग्न केले होते तरी त्याने 'ब' च्या हयातीत 'क' या दुसऱ्या स्त्री शी लग्न केले

(१) 'अ' आणि 'ब' च्या विवाहाची स्थिती काय ?

(२) 'अ' चा 'क' बरोबर झालेला विवाह वैध आहे का?

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही चार)

(४८)

(अ) हिंदु विवाह कायदा, १९५५ च्या अंतर्गत घटस्फोटच्या विविध आधार कारणांवर चर्चा करा.

(ब) हिंदु पालकत्व आणि निर्वाह कायद्यातील पत्नीच्या उदरनिर्वाहाशी संबंधित तरतूदीची चर्चा करा.

(क) हिंदु अज्ञान आणि पालकत्व कायद्याच्या अंतर्गत 'पालकत्व'ची संज्ञा काय आणि विविध प्रकारच्या पालकत्वांवर चर्चा करा.

(ड) 'कौटुंबिक न्यायालय'ची संकल्पना काय आहे ? कौटुंबिक न्यायालयाचे क्षेत्राधिकार यांवर चर्चा करा.

(इ) हिंदु अविभक्त कुटुंबाचा कर्ता चे स्थान आणि त्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

(फ) हिंदु विवाह कायदा अंतर्गत विवाहविषयक सवलतीस बाधा ठरणाऱ्या गोष्टींवर चर्चा करा.
